

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการและผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 สภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใน ลักษณะของตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายในเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และ สิ่งแวดล้อมของจังหวัด

2. การจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

3. การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

4. การนิเทศติดตามผลและการปรับปรุงหลักสูตร

ตอนที่ 3 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อม ศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้ จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ส่วนที่ 2 สภาพและปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เสนอข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายในเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น
2. การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา
3. การวางแผนเพื่อการปรับปรุงการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
4. การเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
7. การเลือกวิธีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
8. การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
9. การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
10. การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
11. การนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
12. การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตอนที่ 3 เสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

ส่วนที่ 1 สภาพและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวนตามตำแหน่งปัจจุบัน เพศ อายุ ประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วุฒิทางการศึกษา การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N = 13	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	10	76.92
- หญิง	3	23.08
2. อายุ		
- 30-39 ปี	2	15.38
- 40-49 ปี	6	46.15
- 50 ปีขึ้นไป	5	38.46
3. ประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์		
- 5 ปี หรือ ต่ำกว่า 5 ปี	2	15.38
- 6 - 10 ปี	2	15.38
- 11 - 15 ปี	4	30.77
- 16 ปีขึ้นไป	5	38.46

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
	N = 13	
<hr/>		
4. วุฒิทางการศึกษา		
- ปริญญาตรี	8	61.54
- ปริญญาโท	5	38.46
5. ตำแหน่งปัจจุบัน		
- ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	11	84.62
- ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	2	15.38
6. กลุ่มประสบการณ์ที่รับผิดชอบ		
- ทักษะภาษาไทย	1	7.69
- ทักษะคณิตศาสตร์	1	7.69
- สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	3	23.08
- สร้างเสริมลักษณะนิสัย	2	15.38
- การงานและพื้นฐานอาชีพ	2	15.38
- ภาษาอังกฤษ	1	7.69
- สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสร้างเสริมลักษณะนิสัย	3	23.08
- สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทักษะคณิตศาสตร์ และ การงานและพื้นฐานอาชีพ	1	7.69

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N = 13	ร้อยละ
7. การศึกษาหาความรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตร		
- เรียนนรายวิชาในหลักสูตรโดยตรง	6	46.15
- เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา	13	100.00
- ศึกษาเอกสาร	8	61.54
8. การศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม		
- ไม่เคย	-	-
- เคย	13	100.00
เรื่องที่ศึกษา		
- การอนุรักษ์น้ำ	10	76.92
- การรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	11	84.52
- สิ่งแวดล้อมกับสังคม	7	53.85
- สิ่งแวดล้อมกับการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน	8	61.54
- รูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา	1	7.69

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N = 13	ร้อยละ
9. การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- ไม่เคย	-	-
- เคย	13	100.00
ดำเนินงานโดยมีส่วนร่วม		
- จัดทำแนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	9	69.23
- จัดทำแนวการสอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4	9	69.23
- จัดทำทบทปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษา	10	76.92
- จัดทำวารสารสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด	3	23.08
- จัดทำแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อม 1, 5 ปี	6	46.15
- จัดทำงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา	1	7.69

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของศึกษานิเทศก์ พบว่า ศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.92 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 23.08

เมื่อพิจารณาอายุของศึกษานิเทศก์ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 40-49 ปี คิดเป็น ร้อยละ 46.15 รองลงมา มีอายุในช่วง 50 ปีขึ้นไป และ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.46 และ 15.38 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมา มีประสบการณ์ในช่วง 11-15 ปี และ ช่วง 6-10 ปี กับ ช่วง 5 ปี หรือต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.77 และ 15.38 ตามลำดับ

ส่วนวุฒิทางการศึกษา พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.54 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 38.46

ด้านตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 84.62 และดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 15.38

เมื่อพิจารณากลุ่มประสบการณ์ที่รับผิดชอบ พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่รับผิดชอบกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย คิดเป็นร้อยละ 23.08 รองลงมา ได้แก่ รับผิดชอบกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 15.38

ส่วนการศึกษาหาความรู้ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา ได้แก่ ศึกษาเอกสาร และเรียนนรายวิชาในหลักสูตรโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 61.54 และ 46.15 ตามลำดับ

สำหรับการศึกษาคู่มือและพัฒนาลังแวดล้อม พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เคยศึกษาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาลังแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 100 เรื่องที่เคยศึกษาส่วนใหญ่ คือ การรณรงค์เกี่ยวกับลังแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 84.52 รองลงมา ได้แก่ การอนุรักษ์น้ำ และเรื่องลังแวดล้อมกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 76.92 และ 61.54 ตามลำดับ

ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรลังแวดล้อมศึกษา พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เคยดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 100 งานเกี่ยวกับลังแวดล้อมศึกษาที่ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ดำเนินงาน ได้แก่ จัดทำบทปฏิบัติการลังแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 76.92 รองลงมา ได้แก่ จัดทำแนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 กับแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลังแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และจัดทำแผนปฏิบัติการลังแวดล้อม 1 ปี และ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.23 และ 46.15 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 13 คน ประกอบด้วย

1. การศึกษาสภาพและปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดสมุทรสาคร

2. การจัดทำหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

3. การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

4. การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

(รายละเอียดปรากฏอยู่ในตารางที่ 3-6)

ตารางที่ 3 สภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษา และ
สิ่งแวดล้อม

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม	จำนวน	ร้อยละ
การจัดการศึกษาและสิ่งแวดล้อม	N = 13	

1. การเตรียมการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษา
และสิ่งแวดล้อม

1.1 ด้านการวางแผนการดำเนินงานศึกษาสภาพและปัญหา

- กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ	13	100.00
- กำหนดแนวนโยบาย	12	92.31
- กำหนดเป็นแนวปฏิบัติ	11	84.62
- ประชุมชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติ ให้บุคลากรทราบ	12	92.31

1.2 ด้านการกำหนดบุคลากรปฏิบัติงาน ค่าเงินการดังนี้

- ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความสามารถ	11	84.62
- ให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความต้องการของแต่ละบุคคล	5	38.46
- กำหนดให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความเห็นของผู้บังคับบัญชา	6	48.15
- ประชุมชี้แจงการดำเนินงานให้บุคลากรทราบ ก่อนการแต่งตั้ง	8	61.54
- แต่งตั้งบุคลากรให้ปฏิบัติงานโดยไม่มีการประชุมชี้แจง	2	15.38

1.3 ด้านการกำหนดประเภทของข้อมูลที่ต้องการศึกษา

- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	7	53.85
- ข้อมูลด้านสังคม	9	69.24
- ข้อมูลด้านการศึกษา	13	100.00
- ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	13	100.00

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษาและสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
	N = 13	
1.4 ด้านรูปแบบของการเก็บข้อมูล		
- ใช้รูปแบบการสังเกต	9	69.24
- ใช้รูปแบบการสอบถาม	13	100.00
- ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์	9	69.24
1.5 การสร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการ		
- แต่งตั้งคณะทำงานสร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล	13	100.00
- มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งไปดำเนินการ	5	38.46
- ระดมพลังสมองเพื่อสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล	7	53.85
2. การเตรียมการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษา และสิ่งแวดล้อม		
2.1 วิธีการเก็บข้อมูลสภาพและปัญหาของจังหวัด		
- ส่งแบบเก็บข้อมูลไปให้โรงเรียนในสังกัดกรอกข้อมูล	12	92.31
- ส่งอาสาสมัครออกเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล	4	30.77
- สุ่มตัวอย่างแหล่งข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูล	7	53.85
2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปข้อมูล		
- มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ	12	92.31
- มีการสรุปข้อมูลสภาพและปัญหาในรูปแบบตาราง	9	69.23

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษาและสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
	N = 13	
2.3 วิธีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของปัญหา		
- ใช้ความเห็นของคณะทำงานเป็นหลัก ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น	13	100.00
- ใช้ความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลักในการจัดลำดับ ความต้องการจำเป็น	8	61.54
- ใช้ข้อมูลตัวเลขเป็นหลักในการกำหนด ความต้องการจำเป็น	8	61.54
- ใช้ข้อมูลตัวเลข และสภาพความจริงเป็นหลัก ในการกำหนดความต้องการจำเป็น	10	76.92

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน พัฒนาการหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ด้านการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษา และสิ่งแวดล้อม พบว่า การเตรียมการศึกษาสภาพและปัญหาของจังหวัด ในส่วนของการวางแผนการดำเนินงานเพื่อการศึกษาสภาพและปัญหา ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่าการกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ กำหนดเป็นแผนนโยบาย และประชุมชี้แจงแผนนโยบาย และแนวปฏิบัติให้บุคลากรทราบ คิดเป็นร้อยละ 92.31 เท่ากัน ในส่วนของการกำหนดบุคลากรเพื่อศึกษาสภาพและปัญหา ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่าการกำหนดให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความสามารถ คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมาได้แก่ ประชุมชี้แจงการดำเนินงานให้บุคลากรทราบก่อน และให้บุคลากรปฏิบัติงานตามความเห็นของผู้บังคับบัญชา คิดเป็นร้อยละ 61.54 และ 48.15 ตามลำดับ ในส่วนของการกำหนดประเภทของข้อมูลที่ต้องการศึกษา

ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการกำหนดข้อมูลด้านการศึกษาและด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ข้อมูลด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 69.24 และ 53.85 ตามลำดับ ในส่วนของรูปแบบการเก็บข้อมูล ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า ใช้วิธีสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ การสัมภาษณ์ และการสังเกต คิดเป็นร้อยละ 69.24 เท่ากัน ในส่วนของการสร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ การระดมพลังสมอง เพื่อสร้างเครื่องมือ และมอบหมายให้แต่ละบุคคลสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 53.85 และ 38.46 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม การจัดการศึกษา และสิ่งแวดล้อม พบว่า วิธีการเก็บข้อมูลสภาพและปัญหาของจังหวัด ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการส่งแบบเก็บข้อมูลไปให้โรงเรียนในสังกัดกรอกข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 92.31 รองลงมาได้แก่ สุ่มตัวอย่างแหล่งข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูล และ ส่งอาสาสมัครออกเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 53.85 และ 30.77 ตามลำดับ ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปข้อมูล ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ คิดเป็นร้อยละ 92.31 และมีการสรุปข้อมูลในรูปแบบตาราง คิดเป็นร้อยละ 69.23 ในส่วนของการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการใช้ความเห็นของคณะทำงานเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นหลักในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ใช้ข้อมูลตัวเลขและสภาพความจริงเป็นหลักในการกำหนดความต้องการจำเป็น และใช้ความเห็นของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลักในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น กับใช้ข้อมูลตัวเลขเป็นหลักในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 76.92 และ 61.54 เท่ากันตามลำดับ

ตารางที่ 4 สภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร	N = 13	
1. การเตรียมการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร		
1.1 การวางแผนการดำเนินงาน โดยการปฏิบัติเกี่ยวกับ		
- ศึกษานโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ	10	76.92
- ศึกษานโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	10	76.92
- ศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของจังหวัดสมุทรสาคร	13	100.00
- ศึกษาแผนแม่บทด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาคร	12	92.31
- จัดเตรียมงบประมาณ/อาคารสถานที่การจัดทำหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร	8	61.54
1.2 การกำหนดบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร		
- การพิจารณาบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรมีเกณฑ์ที่แน่นอน	9	69.23
- มีการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่จัดทำหลักสูตร อย่างชัดเจน	11	84.62
- มีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรที่จัดทำหลักสูตร	11	84.62
- มีการเสนอแต่งตั้งบุคลากรในการจัดทำหลักสูตร เป็นลายลักษณ์อักษร	13	100.00
- ประชุมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ที่จัดทำหลักสูตร	12	92.31

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร	N = 13	

2. การปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร

2.1 การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง

กับความต้องการของท้องถิ่น

- คณะทำงานมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	13	100.00
- คณะทำงานศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	11	84.62
- คณะทำงานศึกษามาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน	10	76.92
- คณะทำงานศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	12	92.31
- คณะทำงานศึกษาความต้องการจำเป็นของจังหวัดสมุทรสาคร	8	61.54
- คณะทำงานศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	13	100.00
- คณะทำงานกำหนดจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของจังหวัดสมุทรสาครตามสภาพของจังหวัดโดยสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษาธิการ	13	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร	N = 13	
2.2 การปฏิบัติการยกร่างหลักสูตร และจัดพิมพ์เอกสารหลักสูตร		
- ประชุมอบรมเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมจากสถาบันราชภัฏ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	13	100.00
- ประชุมปฏิบัติการยกร่างหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	12	92.31
- กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานการยกร่าง และการจัดพิมพ์เอกสารหลักสูตร	12	92.31
- ตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับเอกสารหลักสูตร	11	84.62

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน พัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ด้านการจัดทำหลักสูตร และเอกสารหลักสูตร พบว่า การเตรียมการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร ในส่วนของการวางแผนการดำเนินงาน ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการวางแผนดำเนินงานจากการศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของจังหวัดสมุทรสาคร คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ศึกษาแผนแม่บทด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาคร และศึกษานโยบาย เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 92.31 และ 76.92 ตามลำดับ ในส่วนของการกำหนดบุคลากร พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการเสนอแต่งตั้งบุคลากรในการจัดทำหลักสูตร เป็นลายลักษณ์อักษรคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ประชุมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรที่จัดทำหลักสูตร และมีการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่จัดทำหลักสูตรอย่างชัดเจน กับติดต่อประสานงานกับบุคลากรที่จะจัดทำหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 92.31 และ 84.62

เมื่อพิจารณาถึงการปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร พบว่า ในส่วนของ การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ศึกษาในเทศก์ส่วนใหญ่ เห็นว่า คณะทำงานมีการศึกษาวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ศึกษา หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยเฉพาะกลุ่มสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต กำหนดจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาตามสภาพของ จังหวัด โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และ กระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ คณะทำงานศึกษาแนวการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็น ร้อยละ 92.31 และ 84.62 ในส่วนของการยกร่างหลักสูตรและการจัดพิมพ์เอกสารหลักสูตร พบว่า ศึกษาในเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่ามี การประชุมเพื่อให้ความรู้แก่กรรมการยกร่างหลักสูตรโดย วิทยากรจากภายนอก คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานยกร่างหลัก สูตรและการจัดพิมพ์เอกสารหลักสูตร กับประชุมปฏิบัติการยกร่างหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา และ มี การตรวจสอบแก้ไขเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 92.31 และ 84.62 ตาม ลำดับ

ตารางที่ 5 สภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน

	จำนวน	ร้อยละ
การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน	N = 13	
1. การเตรียมการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียน		
1.1 การวางแผนการดำเนินงาน		
- มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้หลักสูตรอย่างชัดเจน	13	100.00
- มีการกำหนดปฏิทินการเตรียมบุคลากรที่จะใช้หลักสูตร	9	69.23
- มีการจัดสรรงบประมาณในการเตรียมบุคลากรที่จะใช้หลักสูตร	4	30.77
- มีการกำหนดคุณสมบัติและติดต่อประสานงานกับวิทยากรที่ทำให้ความรู้แก่บุคลากรที่จะใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	8	61.54
- กำหนดนโยบายการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียนอย่างชัดเจน	11	84.62
- แจกนโยบายการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้โรงเรียนทราบ	12	92.31
1.2 บุคลากรที่ต้องเตรียมเพื่อการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน		
- ผู้บริหารโรงเรียน	13	100.00
- ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	13	100.00
- ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/จังหวัด	8	61.54

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน	N = 13	
1.3 วิธีการเตรียมบุคลากรเพื่อใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- การอบรม	6	46.15
- การประชุม	11	84.62
- การสัมมนา	6	46.15
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ	12	92.31
2. การนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียน		
- กำหนดให้ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษา	9	69.23
- กำหนดให้ทุกโรงเรียนมีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	10	76.92
- กำหนดให้ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นแผนการสอน	12	92.31
- กำหนดให้สอดแทรกสิ่งแวดล้อมศึกษาในการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์	10	76.92

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน พบว่า การเตรียมการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ เห็นว่า มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ แจ้างนโยบายการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้โรงเรียนทราบ และ

กำหนดนโยบายกำหนดหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียนอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 92.31 และ 84.62 ตามลำดับ ในส่วนของการเตรียมบุคลากรเพื่อพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียน พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นผู้บริหาร กับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 61.54 ในส่วนของวิธีการเตรียมบุคลากรเพื่อใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า ใช้วิธีประชุมเชิงปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 92.31 รองลงมาได้แก่ การประชุม และการอบรม/สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 84.62 และ 46.15 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการกำหนดให้ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 92.31 รองลงมาได้แก่ กำหนดให้ทุกโรงเรียนปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กับกำหนดให้สอดแทรกสิ่งแวดล้อมศึกษาในการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ และกำหนดให้ทุกโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 76.92 และ 69.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 สภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ด้านการนิเทศติดตามผลและการปรับปรุง

	จำนวน	ร้อยละ
การนิเทศติดตามผลและการปรับปรุง	N = 13	
1. การเตรียมการนิเทศติดตามผล		
- กำหนดบุคลากรในการนิเทศติดตามผล	11	84.62
- จัดทำปฏิทินการนิเทศติดตามผล	12	92.31
- กำหนดโรงเรียนเป้าหมายในการนิเทศติดตามผล	13	100.00
- สร้างเครื่องมือในการนิเทศติดตามผล	12	92.31
2. การปฏิบัติการนิเทศติดตามผล		
2.1 วิธีการนิเทศติดตามผล		
- การประชุมกลุ่ม	6	46.15
- การสังเกตการสอนในชั้นเรียน	10	76.92
- การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	8	61.54
- การวิเคราะห์และการคาดคะเน	7	53.85
- การใช้เครื่องมือทดสอบนักเรียน	5	38.46
- การรายงานผลการปฏิบัติงาน	7	53.85
2.2 การสรุปและการรายงานผลการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร		
- กำหนดเวลาในการสรุปและรายงานผลการนิเทศติดตามผล	9	69.23
- สรุปและรายงานในรูปแบบสรุปและรายงานผล	11	84.62
- ประชุมสรุปรายงานการนิเทศติดตามผล	7	53.85

ตารางที่ 6 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการนิเทศติดตามผลและการปรับปรุง	N = 13	
3. ข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- ใช้ข้อมูลจากการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร	11	84.62
- ใช้ข้อมูลจากการรายงานผลการปฏิบัติของโรงเรียน	9	69.23
- ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักสูตร	4	30.77
- ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์กระบวนการเตรียมบุคลากร ในการนำหลักสูตรไปใช้	6	46.15
- ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	6	46.15

จากตารางที่ 6 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ด้านการนิเทศติดตามผลและการปรับปรุงหลักสูตร ในเรื่องของการเตรียมการนิเทศติดตามผล พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการกำหนดโรงเรียนเป้าหมายในการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ จัดทำปฏิทินการนิเทศติดตามผล กับสร้างเครื่องมือในการนิเทศติดตามผล และกำหนดบุคลากรในการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 92.31 และ 84.62

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องการนิเทศติดตามผล ในส่วนของวิธีการนิเทศติดตามผล พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ใช้การสังเกตการสอนในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.92 รองลงมาได้แก่ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์และคาดคะเนกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 61.54 และ 53.85 ตามลำดับ ในส่วนของการสรุปและรายงานผลการนิเทศติดตามผล พบว่า ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่สรุปรายงานผลแบบสรุปและรายงานผล คิดเป็นร้อยละ 84.62

กำหนดเวลาในการสรุปและรายงานผล และประชุมสรุปรายงานผลการนิเทศติดตาม คิดเป็นร้อยละ 69.23 และ 53.85 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลจากการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมาได้แก่ ข้อมูลจากการรายงานผลการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรของโรงเรียน และข้อมูลจากการวิเคราะห์ กระบวนการเตรียมบุคลากรในการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน กับข้อมูลจากการวิเคราะห์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.23 และ 46.15 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 13 คน ประกอบด้วย ปัญหาการดำเนินงานในด้าน

1. การศึกษาสภาพและปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาคร
2. การจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
3. การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน
4. การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร
(รายละเอียดตั้งเสนอในตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรสาคร

	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	N = 13	

1. ด้านการศึกษาสภาพและปัญหาของจังหวัดสมุทรสาคร

- ไม่มีปัญหา	7	53.85
- มีปัญหา	6	46.15
ปัญหาที่พบได้แก่ (N = 6)		
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการอื่น และภาคเอกชน	4	66.67
- ครูผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อม และเรื่องเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และหรือของกระทรวงสาธารณสุขน้อย	2	33.33
- ข้อมูลบางอย่าง ตัวเลขที่ปรากฏไม่ตรงหรือสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	3	50.00
- ขาดแผนแม่บทที่ชัดเจนในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	1	16.67
- ไม่มีเครื่องมือและ เกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบสภาพของข้อมูล	3	50.00
- ข้อมูลที่มีอยู่ตามแหล่งข้อมูลต่างๆ ไม่เป็นระบบและไม่ตรงกัน ทำให้วิเคราะห์ข้อมูลยาก	1	16.67
- ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูล	3	50.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	N = 13	
2. ด้านการจัดทำหลักสูตรและ เอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- ไม่มีปัญหา	2	15.38
- มีปัญหา	11	84.62
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 11)		
- ครูผู้สอนที่เป็นคณะทำงานยกร่างหลักสูตรมีการกิจเรื่องการสอนมาก ทำให้การยกร่างหลักสูตรไม่เป็นไปตามเวลาที่กำหนด	2	18.18
- บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการยกร่างหลักสูตรมีความรู้ในการยกร่างหลักสูตรน้อย	3	27.27
- บุคลากรมีเวลาในการทำงานด้านพัฒนาหลักสูตรน้อย	5	45.45
- ขาดบุคลากรและเครื่องมือในการจัดทำเอกสารหลักสูตร	9	81.82
- ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องน้อย	1	9.09
- งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	7	63.64
3. ด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียน		
- ไม่มีปัญหา	5	38.46
- มีปัญหา	8	61.54
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 8)		
- โรงเรียนได้รับเอกสารหลักสูตรช้า ทำให้การใช้หลักสูตรไม่เป็นไปตามกำหนด	1	12.50
- เอกสารหลักสูตรที่แจกจ่ายให้โรงเรียนไม่เพียงพอ	1	12.50

ตารางที่ 7 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	N = 13	
- โรงเรียนบางส่วนมีความเข้าใจว่าการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นงานทดลองหรืองานผกผันไม่ใช่การเรียนการสอนโดยตรง	2	25.00
- ขาดการประสานงานในการใช้หลักสูตรระหว่างสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียน	1	12.50
- เวลาเรียนที่กำหนดไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	1	12.50
- ครูผู้สอนบางส่วนขาดความตระหนักถึงพิษภัยของสิ่งแวดล้อมชุมชน	2	25.00
- ครูผู้สอนบางส่วนไม่บูรณาการหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษากับกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ	4	50.00
- ครูผู้สอนบางส่วนนิยมหรือยึดติดกับการสอนทฤษฎี หรือเนื้อหา มากกว่าการสอนปฏิบัติ	3	37.50
- ครูผู้สอนบางส่วนขาดความเข้าใจในเรื่องการปรับและบูรณาการหลักสูตร	3	37.50
- ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อมน้อย	4	50.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	N = 13	
4. ปัญหาในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร		
- ไม่มีปัญหา	6	46.15
- มีปัญหา	7	53.85
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 7)		
- ขาดเครื่องมือในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	1	14.29
- เวลาในการนิเทศติดตามผลเฉพาะเรื่องมีน้อย	4	57.14
- ขาดงบประมาณในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยตรง	4	57.14
- ขาดการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3	42.86
- ขั้นตอนในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรไม่ชัดเจนและต่อเนื่อง		
- ผู้รับการนิเทศให้ความร่วมมือในการนิเทศติดตามผลน้อย	1	14.29
- ผู้นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรคือผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลไม่ครอบคลุมและทั่วถึง	5	71.43
- การนำเครื่องมือการนิเทศไปใช้ในการนิเทศติดตามผลน้อย	1	14.29
- ข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาการปรับปรุงหลักสูตรมีไม่เพียงพอ	2	28.57
- ขาดบุคลากร และเครื่องมือในการปรับปรุงหลักสูตร	2	28.57

จากตารางที่ 7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ด้านการศึกษาสภาพปัญหาของจังหวัด พบว่า

ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 53.85 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 46.15 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการอื่นและภาคเอกชน คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาได้แก่ ข้อมูลบางอย่าง ตัวเลขที่ปรากฏไม่ตรงหรือสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ที่เป็นผู้พิจารณาข้อมูล โดยไม่มีเครื่องมือและเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบสภาพของข้อมูล และผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 50.00

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อม พบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่มีปัญหาการจัดทำหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 84.62 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 15.38 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดบุคลากรและเครื่องมือในการจัดทำเอกสารหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาได้แก่ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ และบุคลากรมีเวลาในการทำงานด้านพัฒนาหลักสูตรน้อย คิดเป็นร้อยละ 63.64 และ 45.45 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านการนำหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ในโรงเรียน พบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่มีปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้ คิดเป็นร้อยละ 61.54 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 38.46 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนให้ความสำคัญในเรื่องสิ่งแวดล้อมน้อย และครูผู้สอนบางส่วนไม่บูรณาการหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษากับกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 50.00 เท่ากัน รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนบางส่วนนิยมหรือยึดติดกับการสอนทฤษฎี หรือเนื้อหา มากกว่าการสอนปฏิบัติ ครูผู้สอนบางส่วนขาดความเข้าใจในเรื่องการปรับและบูรณาการหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 37.50 เท่ากัน

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาด้านการนิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้และการปรับปรุงหลักสูตร พบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่มีปัญหาการนิเทศติดตามผลและการปรับปรุงหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 53.85 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 46.15 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ผู้นิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรคือผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลไม่ครอบคลุมและทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาได้แก่ เวลาในการนิเทศติดตามผลเฉพาะเรื่องมีน้อย และขาดงบประมาณในการนิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 57.14 เท่ากัน

ส่วนที่ 2 สภาพและปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ใน
ตำแหน่งผู้บริหาร ตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิต่างการศึกษา การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับ
การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา
เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3-4 จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3, 4 วุฒิต่างการศึกษา การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์
และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

รายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 8 และ 9

ตารางที่ 8 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
N = 109		
1. เพศ		
- ชาย	98	89.91
- หญิง	11	10.09
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
- 30-39 ปี	18	16.51
- 40-49 ปี	54	49.54
- 50 ปีขึ้นไป	37	33.94
3. ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร		
- 5 ปี หรือต่ำกว่า 5 ปี	16	14.68
- 6-10 ปี	29	26.61
- 11-15 ปี	26	23.85
- 16 ปีขึ้นไป	38	34.86
4. ตำแหน่ง		
- ครูใหญ่	24	22.02
- อาจารย์ใหญ่	72	66.06
- ผู้อำนวยการ	13	11.93

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
	N = 109	
5. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	4.59
- ปริญญาตรี	91	83.47
- ปริญญาโท	13	11.93
6. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น		
- ไม่เคย	52	47.71
- เคย	57	52.29
หน่วยงานที่ผู้บริหารเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา (N = 57)		
- กรมวิชาการ	5	8.77
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	3	5.26
- มหาวิทยาลัย /วิทยาลัย/สถาบันราชภัฏ	5	8.77
- เขตการศึกษา	2	3.51
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	48	84.21

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
	N = 109	
7. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม		
- ไม่เคย	26	23.85
- เคย	83	76.15
เรื่องที่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา (N = 83)		
- การอนุรักษ์น้ำ	14	16.87
- การรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	61	73.49
- สิ่งแวดล้อมกับสังคม	11	13.25
- สิ่งแวดล้อมกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน	23	27.71
- การกำจัดขยะของเมืองใหม่	1	1.20
- สิ่งแวดล้อมศึกษา	1	1.20

จากตารางที่ 8 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 89.91 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 10.09

เมื่อพิจารณาอายุ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.54 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป และ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.94 และ 16.51 ตามลำดับ

ประสบการณ์ด้านตำแหน่งผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.86 รองลงมา มีประสบการณ์ในตำแหน่งบริหาร 6-10 ปี 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.61 และ 23.85 ตามลำดับ

สำหรับตำแหน่งผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 66.06 รองลงมาเป็นครูใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.02 และ 11.93 ตามลำดับ

จุดสูงสุดทางการศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.47 รองลงมาได้แก่ ปริญญาโท และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 11.93 และ 4.59 ตามลำดับ

การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 52.29 และไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 47.71 ในจำนวนผู้บริหารที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 84.21 รองลงมาได้แก่ กรมวิชาการ กับมหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันราชภัฏ คิดเป็นร้อยละ 8.77 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 5.26

สำหรับการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 76.15 ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 23.85 เรื่องที่เข้ารับการอบรมหรือสัมมนาส่วนใหญ่เคยอบรมหรือสัมมนาในเรื่อง การรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 73.49 รองลงมาได้แก่ เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน และการอนุรักษ์น้ำ คิดเป็นร้อยละ 27.71 และ 16.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
	N = 268	
1. เพศ		
- ชาย	91	33.96
- หญิง	177	66.04
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
- 30-39 ปี	92	34.33
- 40-49 ปี	129	48.13
- 50 ปีขึ้นไป	47	17.54
3. ประสบการณ์การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4		
- 1-2 ปี	40	14.93
- 3-4 ปี	38	14.18
- 5-6 ปี	30	11.19
- 7 ปีขึ้นไป	160	59.70
4. วุฒทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	51	19.03
- ปริญญาตรี	217	80.97
- ปริญญาโท	-	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
	N = 268	
5. กลุ่มประสบการณ์อื่นที่สอนนอกเหนือจากกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต		
- กลุ่มทักษะภาษาไทย	219	81.72
- กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์	206	76.87
- กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	207	77.24
- กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ	184	68.66
- กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ)	16	5.97
6. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ฯให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น		
- ไม่เคย	113	42.16
- เคย	155	57.84
เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาจาก (N = 155)		
- กรมวิชาการ	7	4.52
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	21	13.55
- มหาวิทยาลัย /วิทยาลัย/สถาบันราชภัฏ	63	40.65
- เขตการศึกษา	16	10.32
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	98	63.23

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
	N = 268	
7. การเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม		
- ไม่เคย	212	79.10
- เคย	56	20.90
เรื่อง que เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา (N = 56)		
- การอนุรักษ์น้ำ	11	19.64
- การรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	30	53.57
- สิ่งแวดล้อมกับสังคม	13	23.21
- สิ่งแวดล้อมกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน	19	33.93

จากตารางที่ 9 แสดงข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนกลุ่มสร้างประสบการณ์ชีวิต เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.04 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.96

เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.13 รองลงมา มีอายุระหว่าง 30-39 ปี และ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.33 และ 17.54 ตามลำดับ

ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 เป็นเวลา 7 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 59.70 รองลงมา มีประสบการณ์ 1-2 ปี และ 3-4 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.93 และ 14.18 ตามลำดับ

ส่วนวุฒิสถู่งสุดทางการศึกษาของครู พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.97 รองลงมาจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.03

กลุ่มประสบการณ์อื่นที่สอนนอกเหนือจากกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนกลุ่มทักษะภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 81.72 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 77.24 และ 76.87 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 57.84 และไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 42.16 ในจำนวนครูผู้สอนที่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาส่วนใหญ่ เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 63.23 รองลงมาได้แก่ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันราชภัฏ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 40.65 และ 13.55 ตามลำดับ

สำหรับการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 79.10 และเคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 20.90 ในจำนวนครูที่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเรื่อง การรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 53.57 รองลงมาได้แก่ สิ่งแวดล้อมกับความเป็นอยู่ชีวิตประจำวัน และสิ่งแวดล้อมกับสังคม คิดเป็นร้อยละ 33.93 และ 23.21 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ข้อมูล งานวิจัยนี้ประกอบด้วย ข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 109 คน และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 จำนวน 268 คน ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น
 2. การกำหนดความต้องการความจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา
 3. การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 4. การเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 5. การจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
 6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 7. การเลือกวิธีปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 8. การกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
 9. การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
 10. การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 11. การนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 12. การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
- (รายละเอียดปรากฏอยู่ในตารางที่ 10-21)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้ จะนำเสนอโดยยึดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัยเป็นหลัก ดังนั้นจำนวนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละข้อ จึงอาจแตกต่างกันตามที่ระบุไว้ท้ายข้อความ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ให้ข้อมูล การพิจารณาคำร้อยละจะพิจารณาจากจำนวนผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 10 สภาพการรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับ
ความต้องการของท้องถิ่น ด้านการศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น

การศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น ของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	14	12.84
- มีการปฏิบัติ	95	87.16
1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ศึกษา (N = 95)		
- ข้อมูลสภาพปัญหาของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร	56	58.95
- ข้อมูลเกี่ยวกับมลภาวะทางด้านอากาศของชุมชน	23	24.21
- ข้อมูลเกี่ยวกับมลภาวะทางด้านน้ำของชุมชน	32	33.68
- ข้อมูลที่เกี่ยวกับมลภาวะทางด้านขยะมูลฝอยของชุมชน	55	57.89
- ข้อมูลที่เกี่ยวกับมลภาวะทางด้านเสียงของชุมชน	13	13.68
- ข้อมูลที่เกี่ยวกับมลภาวะทางด้านอาหารของชุมชน	39	41.05
- ข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน	52	54.74
- ข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน	63	66.32

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1.2 วิธีการดำเนินการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น (N = 95)		
- สอบถามโดยใช้แบบสอบถาม	26	27.37
- สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง	77	81.05
- ประชุมสัมมนา	46	48.42
- การศึกษาวิจัย	1	1.05
- การสังเกต	5	5.26
1.3 ผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น (N = 95)		
- ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	30	31.58
- ครูวิชาการโรงเรียน	45	47.37
- หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์	18	18.95
- หัวหน้าสายชั้น	10	10.53
- ครูผู้สอน	83	87.37
- ครูแนะแนว	10	10.53
- ศึกษานิเทศก์	26	27.37
- คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน	42	44.21
- ประชาชน	49	51.58
- นักเรียน	64	67.37
- ผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ	37	38.95

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
2. การมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อม ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	174	64.93
- มีส่วนร่วม	94	35.07
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 94)		
- ร่วมวางแผนการดำเนินงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	36	38.30
- เป็นคณะกรรมการสำรวจข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน	45	47.87
- เป็นผู้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน	25	26.60
- เป็นผู้จัดทำ วิเคราะห์ข้อมูล และจัดระบบสารสนเทศ	3	3.19

จากตารางที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 35.07 และไม่ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.93 โดยผู้บริหารส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและสิ่งแวดล้อมในเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.60 รองลงมาได้แก่ ศึกษาข้อสรุปสภาพปัญหาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมลภาวะทางด้านขยะมูลฝอยของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 47.87 และ 57.89 ตามลำดับ

ด้านวิธีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 47.87 รองลงมาได้แก่ ประชุม สัมมนา และสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 26.60 และ 27.37 ตามลำดับ

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ คือครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 87.37 รองลงมาได้แก่ นักเรียน และประชาชน คิดเป็น ร้อยละ 67.37 และ 51.58 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพและปัญหาของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครู ผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพและปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.93 และมีส่วนร่วมในการศึกษาสภาพและปัญหา คิดเป็นร้อยละ 35.07 ในจำนวนครูผู้สอนที่มีส่วนร่วม ส่วนใหญ่มีบทบาทเป็นคณะกรรมการสำรวจข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 47.87 รองลงมาได้แก่ ร่วมวางแผนการดำเนินงานเพื่อรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และเป็นผู้จัดเก็บ รวบรวมข้อมูลปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 38.30 และ 26.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของท้องถิ่น ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา

การกำหนดความต้องการจำเป็น ของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	49	44.95
- มีการปฏิบัติ	60	55.05
ในกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 60)		
- ผู้ให้ข้อมูล เรียงลำดับความต้องการจำเป็น	37	61.67
- ประชุมพิจารณาตัดสินใจโดยผู้เชี่ยวชาญ	5	8.33
- ผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาจัดลำดับความต้องการจำเป็น	51	85.00
- ตัดสินใจโดยผู้นำชุมชน	1	1.67
- ประชุมพิจารณาโดยคณะครู	1	1.67
2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	211	78.73
- มีส่วนร่วม	57	21.27

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การกำหนดความต้องการจำเป็น ของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 57)		
- เป็นคณะกรรมการกำหนดความต้องการจำเป็นด้านสิ่งแวดล้อม	40	70.18
- เป็นผู้ให้ลำดับความต้องการจำเป็นด้านสิ่งแวดล้อม	20	35.09
- เป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ	2	3.51

จากตารางที่ 11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการกำหนดความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 55.05 และไม่มีกรรมการกำหนดความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 44.95 โดยผู้บริหารที่มีการกำหนดความต้องการจำเป็น เป็นผู้พิจารณาเรียงลำดับความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาได้แก่ ให้ผู้ให้ข้อมูลเรียงลำดับความต้องการจำเป็น และใช้การประชุมพิจารณาตัดสินใจเรียงลำดับข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ คิดเป็นร้อยละ 61.67 และ 8.33 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 78.73 และมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 21.27 ในจำนวนครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการจำเป็น ส่วนใหญ่มีบทบาทเป็นคณะกรรมการกำหนดความต้องการจำเป็นด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.18 รองลงมาได้แก่ เป็นผู้ให้ลำดับความต้องการจำเป็น และเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ คิดเป็นร้อยละ 35.09 และ 3.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	12	11.01
- มีการปฏิบัติ	97	88.99
กรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 97)		
1.1 การกำหนดนโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน		
- ศึกษานโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	41	42.27
- ศึกษานโยบายและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	45	46.39
- ศึกษานโยบายและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	71	73.20
- จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	60	61.86
- กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมการดำเนินการเรื่องสิ่งแวดล้อมแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจน	24	24.74
- แจกนโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ	65	67.01

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1.2 การเตรียมงบประมาณเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- ใช้เงินงบประมาณตามปกติของโรงเรียน	68	70.10
- ใช้เงินบริจาคจากภาคเอกชน และชุมชน	45	46.39
1.3 การจัดตารางสอนหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4		
- กำหนดการจัดการเรียนการสอนในคาบการเรียนปกติของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	82	84.54
- กำหนดเป็นการเรียนพิเศษในช่วงเวลา 14.30-15.30 น. ของแต่ละวัน	3	3.09
- กำหนดให้ครูสอดแทรกการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในทุกกลุ่มประสบการณ์ตามโอกาสที่เป็นไปได้	84	86.60
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	202	75.37
- มีส่วนร่วม	66	24.63
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 66)		
- ร่วมเป็นคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	52	78.79
- ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม	32	48.48

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
- เป็นคณะกรรมการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	2	3.03
- เป็นผู้จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณ	3	4.55
- เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อหารายได้	4	6.06
- เป็นผู้ร่วมพิจารณากำหนดตารางเรียนหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	5	7.58

จากตารางที่ 12 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ มีการวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 88.99 และไม่มี การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 11.01 ผู้บริหารที่มีการวางแผนเพื่อการปรับ หลักสูตร มีการกำหนดนโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ศึกษานโยบาย และแนวปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 73.20 รองลงมาได้แก่ แจ้งนโยบายเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษาให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ และจัด ตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.01 และ 61.86 ตามลำดับ

ด้านการเตรียมงบประมาณเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่ ใช้งบประมาณตามปกติของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.10 และรองลงมาใช้เงินบริจาคจาก ภาคเอกชนและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 46.39

ส่วนการจัดตารางสอนหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 ผู้บริหาร ส่วนใหญ่กำหนดให้ครูผู้สอนสอดแทรกการเรียนการสอนในทุกกลุ่มประสบการณ์ตามโอกาสที่เป็นไป ได้ คิดเป็นร้อยละ 86.60 รองลงมาได้แก่ กำหนดการจัดการเรียนการสอนในคาบปกติของกลุ่ม สว่างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกำหนดเป็นการเรียนพิเศษในช่วงเวลา 14.30 - 15.30 น. ของแต่ละวัน คิดเป็นร้อยละ 84.54 และ 3.09 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 75.37 และมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 24.63 ในจำนวนครูผู้สอนที่มีส่วนร่วม ส่วนใหญ่ร่วมเป็นคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.79 รองลงมาได้แก่ ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม และเป็นผู้ร่วมพิจารณากำหนดตารางเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.48 และ 7.58 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 13 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเตรียมบุคลากร เพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การเตรียมบุคลากร เพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การเตรียมบุคลากรเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	25	22.94
- มีการปฏิบัติ	84	77.06
ในกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 84)		
- จัดประชุมวางแผนกำหนดแนวปฏิบัติ	26	30.95
- จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	52	61.90
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	11	13.10
- เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู เรื่องหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	6	7.14
- ให้ครูเข้ารับการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ	45	53.57
- ให้ครูศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	56	66.67
- ให้ครูศึกษาเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาที่สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครสร้างขึ้น	57	67.86

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. การมีส่วนร่วมในการเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ฯให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	229	85.45
- มีส่วนร่วม	39	14.55
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 39)		
- จัดประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรและการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	12	30.77
- เป็นวิทยากรให้การอบรมแก่ครู	4	10.26
- เป็นผู้ประสานงานเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่บุคลากร	18	46.15
- เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่บุคลากรในโรงเรียน	19	48.72

จากตารางที่ 13 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนฯให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเตรียมบุคลากร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 77.06 และไม่มีมีการเตรียมบุคลากรคิดเป็นร้อยละ 22.94 ผู้บริหารที่เตรียมบุคลากร ส่วนใหญ่ให้ครูศึกษาเอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละ 67.86 รองลงมาได้แก่ ให้ครูศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรฯให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 66.67 และ 61.90 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการเตรียมบุคลากรเพื่อรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการเตรียมบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 85.45 และครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการเตรียมบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 14.55 ในจำนวนครูผู้สอนที่มีส่วนร่วม ส่วนใหญ่ร่วมเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่บุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.72 รองลงมาได้แก่ เป็นผู้ประสานงาน เชิญวิทยากรให้ความรู้แก่บุคลากร และจัดประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรและการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.15 และ 30.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน

การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	11	10.09
- มีการปฏิบัติ	98	89.91
ในกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 98)		
1.1 วัสดุประกอบหลักสูตรที่จัดไว้บริการ ได้แก่		
- เอกสารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	74	75.51
- คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นของกรมวิชาการ	39	39.80
- แนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	84	85.71
- บทปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	59	60.20
- แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	65	66.33
- แนวการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	12	12.24
- บัญชีรายชื่อสื่อการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน	9	9.18
- เอกสารเสริมความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	56	57.14

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน	จำนวน	ร้อยละ
1.2 วิธีดำเนินการเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- จัดให้มีการสำรวจสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	51	52.04
- จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการสร้างสื่อการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	23	23.47
- จัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของครู	57	58.16
- จัดหาวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการผลิตสื่อสิ่งแวดล้อมศึกษา	7	7.14
- สนับสนุนงบประมาณในการผลิตและจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน	55	56.12
2. การมีส่วนร่วมในการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	177	66.04
- มีส่วนร่วม	91	33.96
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 91)		
- ร่วมในการสำรวจความต้องการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน	37	40.66
- ร่วมในการสำรวจวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนที่มีในท้องถิ่น	26	28.57
- ร่วมในการจัดหาและผลิตวัสดุประกอบหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาขึ้นใช้เอง	38	41.76

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน	จำนวน	ร้อยละ
- ร่วมในการจัดหาและผลิตสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาขึ้นใช้เอง	50	54.95
- ร่วมจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรและผลิตสื่อการสอนร่วมกับ ครูผู้สอนอื่นๆ	24	26.37
- ร่วมในการให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนของโรงเรียน	29	31.87
- ร่วมในการแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	20	21.98

จากตารางที่ 14 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ มีการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 89.91 และไม่มีการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 10.09 ผู้บริหารที่จัดวัสดุประกอบหลักสูตรไว้บริการ ส่วนใหญ่จัดแนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครไว้บริการ คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาได้แก่ เอกสารหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และ แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 75.51 และ 66.33 ตามลำดับ

ด้านวิสัยทัศน์การเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของครู คิดเป็นร้อยละ 58.16 รองลงมาได้แก่ สนับสนุนงบประมาณการผลิตและจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน และจัดให้มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.12 และ 52.04 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดลอม
ศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและ
สื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 66.04 และมีส่วนร่วมในการจัดบริการ คิดเป็นร้อยละ 33.96 ใน
จำนวนครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการจัดบริการส่วนมากมีส่วนร่วมโดยการจัดหา และผลิตสื่อการสอน
สิ่งแวดลอมศึกษาขึ้นใช้เอง คิดเป็นร้อยละ 54.95 รองลงมาได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดหาและ
ผลิตวัสดุประกอบการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาขึ้นใช้เอง และมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการ
วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน คิดเป็นร้อยละ 41.76 และ 40.66 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 15 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร

การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และชุมชน ของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	63	57.80
- มีการปฏิบัติ	46	42.20
งานกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 46)		
- แต่งตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	7	15.22
- ชี้แจงการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนประจำปี	14	30.43
- ชี้แจงการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในการประชุมคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน	19	41.30
- ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาในวารสารของโรงเรียน	11	23.91
- ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาทางหอกระจายข่าวของโรงเรียน	20	43.48
- ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาทางหอกระจายข่าวของชุมชน	9	19.37
- ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยใช้เอกสาร จุลสารของชุมชน	10	21.74
- ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยใช้นักเรียนเป็นสื่อ	1	2.17

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และชุมชน ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	194	72.39
- มีส่วนร่วม	74	27.61
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 74)		
- มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	24	32.43
- มีส่วนร่วมในการชี้แจงการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนในการประชุมผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน	34	45.95
- มีส่วนร่วมในการจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน	25	33.78
- เป็นผู้ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อม	41	55.41

จากตารางที่ 15 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และชุมชน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 57.80 และมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 42.20 ในจำนวนผู้บริหารที่มีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ส่วนใหญ่ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาทางหอกระจายข่าวของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.48 รองลงมาได้แก่ ชี้แจงการใช้หลักสูตร

สิ่งแวดล้อมศึกษาในการประชุมคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน และชี้แจงการใช้หลักสูตร
สิ่งแวดล้อมศึกษาในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนประจำปี คิดเป็นร้อยละ 41.30 และ 30.43

สำหรับการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ผู้ปกครอง
คณะกรรมการศึกษา และชุมชนของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการ
ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 72.39 และมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การใช้
หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 27.61 ในจำนวนผู้ที่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
ส่วนใหญ่ มีบทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.41
รองลงมาได้แก่ มีส่วนร่วมในการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนในการประชุมผู้ปกครอง
และกรรมการศึกษาของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.95 และ 33.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเลือกวิธีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

การเลือกวิธีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1. การสนับสนุนให้ครูมีความรู้เพื่อใช้ในการเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการสนับสนุน	19	17.43
- มีการสนับสนุน	90	82.57
สนับสนุนโดยวิธี (N = 90)		
- แต่งตั้งบุคลากรเพื่อประสานงานในการจัดให้ความรู้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	16	17.78
- จัดทำทำเนียบรายชื่อหน่วยงานหรือองค์การที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	5	5.56
- จัดทำข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นเกี่ยวกับการให้ความรู้ในการปรับหลักสูตร	32	35.56
- กำหนดวิธีการให้ความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน	61	67.78
- ผู้บริหารเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	15	16.67
- สนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการให้ความรู้และการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	42	46.67
- ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เอกสารการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	46	51.11

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การเลือกวิธีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
2. การเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	88	32.84
- มีการปฏิบัติ	180	67.16
งานกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 180)		
2.1 การศึกษาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจที่จะเลือกปรับหลักสูตร		
- ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	115	63.89
- ศึกษาแนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4	133	73.89
- ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของสำนักงาน การศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	116	64.44
- ศึกษาบทบาทปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงาน การศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	69	38.33
- ศึกษาวิธีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น	83	46.11
- ศึกษาข้อมูลความเป็นพื้นฐานของท้องถิ่น	61	33.89

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การเลือกวิธีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
2.2 การเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น		
- ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา สิ่งแวดล้อมศึกษา	87	48.33
- ปรับกิจกรรมการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	117	65.00
- ปรับและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	101	56.11

จากตารางที่ 16 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเลือกวิธีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูมีความรู้เพื่อใช้ในการเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 82.57 และไม่มีการสนับสนุนให้ครูมีความรู้ คิดเป็นร้อยละ 17.43 วิธีการที่ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ส่วนใหญ่ใช้วิธีกำหนดวิธีการให้ความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.78 รองลงมาได้แก่ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เอกสารการปรับหลักสูตร และสนับสนุนด้านงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการให้ความรู้ และการปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 51.11 และ 46.67 ตามลำดับ

สำหรับการเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีการเลือกวิธีการปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 67.16 และไม่มีการเลือกวิธีการปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 32.84 ครูผู้สอนที่มีการเลือกวิธีการปรับหลักสูตร ส่วนใหญ่ศึกษาข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกปรับหลักสูตรโดยศึกษาแนวการสอน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4 คิดเป็นร้อยละ 73.89 รองลงมาได้แก่
 ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ของ
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
 พ.ศ.2533) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คิดเป็นร้อยละ 64.44 และ 63.89 ตามลำดับ

ส่วนการเลือกวิธีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ
 ท้องถิ่น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ เลือกปรับกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ
 65.00 รองลงมาได้แก่ เลือกปรับและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และ
 ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 56.11 และ 48.33
 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา

การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การสนับสนุนการกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการสนับสนุน	18	16.51
- มีการสนับสนุน	91	83.49
สนับสนุนโดย (N = 91)		
- แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	20	21.98
- สนับสนุนด้านเอกสาร ข้อมูลประกอบการกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์	73	80.22
- ประสานงานการจัดหาวิทยากรให้ความรู้ในการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การจัดการเรียนการสอน	14	15.38
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแนะแนวการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	44	48.35

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ในระดับโรงเรียนของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	103	38.43
- มีการปฏิบัติ	165	61.57
ปฏิบัติโดยการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์จาก (N = 165)		
- การศึกษาความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น	86	52.12
- การศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)	94	56.97
- การศึกษาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร	81	49.09
- การศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	52	31.52
- การศึกษาเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อ่างทอง และกลุ่มโรงเรียน	62	37.58

จากตารางที่ 17 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านกำหนด เป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มิได้มีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.43 และไม่มีการสนับสนุนการกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 16.51 ผู้บริหารที่สนับสนุนส่วนใหญ่ใช้วิธีสนับสนุนด้าน

เอกสาร และข้อมูลประกอบการกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 80.22 รองลงมาได้แก่ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแนะแนว การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียน การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.35 และ 21.98

สำหรับการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.57 และไม่มีการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.43 การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอนส่วนใหญ่ กำหนดจากศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คิดเป็นร้อยละ 56.97 รองลงมาได้แก่ ศึกษาความต้องการจำเป็น ของท้องถิ่น และศึกษาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร คิดเป็นร้อยละ 52.12 และ 49.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การสนับสนุนการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการสนับสนุน	24	22.02
- มีการสนับสนุน	85	77.98
สนับสนุนโดย (N = 85)		
- กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนอย่างชัดเจน	34	40.00
- ประสานงานกับแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้เรื่อง การจัดทำแผนการสอน	17	20.00
- จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนการสอน	16	18.82
- สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำแผนการสอน	48	56.47
- ให้บริการด้านวัสดุและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนการสอน	64	75.29
- ส่งครูเข้ารับการอบรมการจัดทำแผนการสอนที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	57	67.06

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	125	46.64
- มีการปฏิบัติ	143	53.36
นักกรที่มีมีการปฏิบัติ (N = 143)		
2.1 การเตรียมการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- ศึกษาความสอดคล้องของหลักสูตรแม่บทกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร	97	67.83
- ศึกษาองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านความรู้สึ	49	34.27
- ศึกษาองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านกระบวนการ	50	34.97
- ศึกษาองค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านความคิดรวบยอด	39	27.27
- ศึกษาองค์ประกอบของแผนการสอน	74	51.75

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2.2 การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ประกอบด้วย		
- จุดประสงค์การเรียนรู้สิ่งแวดลอมศึกษา	125	87.41
- รายละเอียดเนื้อหาสิ่งแวดลอมศึกษา	121	84.62
- กิจกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา	127	88.81
- สื่อการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา	109	76.22
- รูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน สิ่งแวดลอมศึกษา	90	62.94

จากตารางที่ 18 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่มิมีการสนับสนุนให้จัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 77.98 และไม่มี การสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 22.02 ผู้บริหารที่สนับสนุนส่วนใหญ่มิให้บริการด้านวัสดุและอำนวยความสะดวกในการจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 75.29 รองลงมาได้แก่ ส่งครูเข้ารับการอบรมการจัดทำแผนการสอนที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น และสนับสนุนค่านงบประมาณในการจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 67.06 และ 56.47 ตามลำดับ

สำหรับการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มิมีการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.36 และไม่มีการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.64 ครูผู้สอนที่จัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ส่วนใหญ่มิมีการเตรียมการจัดทำแผนการสอนโดยศึกษาความสอดคล้องของหลักสูตรแม่บทกับหลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร คิดเป็นร้อยละ 67.83 รองลง

มาได้แก่ ศึกษางค์ประกอบของแผนการสอน และศึกษางค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 51.75 และ 34.97 ตามลำดับ

ส่วนการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดทำแผนการสอนที่ ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 88.81 รองลงมา ได้แก่จุดประสงค์การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา และรายละเอียดของเนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 87.41 และ 84.62 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 19 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	6	5.50
- มีการปฏิบัติ	103	94.50
ในกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 103)		
- มีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	54	52.43
- สำรวจความต้องการการใช้อาคารสถานที่	62	60.19
- จัดอาคารสถานที่บริเวณโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	91	88.35
- สนับสนุนงบประมาณในการจัดตกแต่งห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	80	77.67
- จัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	74	71.84
- การจัดป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายนิเทศ	74	71.84

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
2. การมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร		
สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	117	43.66
- มีส่วนร่วม	151	56.34
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 151)		
- ร่วมวางแผนการใช้อาคารสถานที่	80	52.98
- ร่วมสำรวจความต้องการการใช้อาคารสถานที่	72	47.68
- ร่วมจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน	129	85.43
- ร่วมจัดให้มีแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	52	34.44
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	26	23.85
- มีการปฏิบัติ	83	76.15
ในกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 83)		
- แต่งตั้งคณะกรรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	21	25.30
- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจน	23	27.71
- กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	55	66.27
- งบประมาณให้ผู้ปกครอง/ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	57	68.67

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
4. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	177	66.04
- มีส่วนร่วม	91	33.94
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 91)		
- ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	35	38.46
- ร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน	28	30.77
- ร่วมจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เหมาะสม	72	79.12

จากตารางที่ 19 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในส่วนของการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ที่เหมาะสมกับการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 94.50 และไม่มีการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5.50 ผู้บริหารที่จัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ส่วนใหญ่จัดอาคารสถานที่บริเวณโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 88.35 รองลงมาได้แก่ สนับสนุนงบประมาณการจัดตกแต่งห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา กับ จัดป้ายประชาสัมพันธ์/ป้ายนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 77.67 และ 71.84 ตามลำดับ

ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตร สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 56.34 และไม่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 43.66 ครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่ร่วมจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 85.43 รองลงมาได้แก่ ร่วมวางแผนการใช้อาคารสถานที่ และร่วมสำรวจความต้องการใช้อาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 52.98 และ 47.68 ตามลำดับ

สำหรับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 76.15 และไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 23.85 ผู้บริหารที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่วนใหญ่ตรงคำให้ผู้ปกครอง/ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 68.67 รองลงมาได้แก่ กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแต่ละปีการศึกษาให้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 66.27 และ 27.71 ตามลำดับ

ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 66.04 และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 33.94 จำนวนครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนใหญ่ร่วมจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.12 รองลงมาได้แก่ ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และร่วมวางแผนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.46 และ 30.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 20 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของท้องถิ่น ด้านการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	18	16.51
- มีการปฏิบัติ	91	83.49
ในกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 91)		
1.1 วิธีดำเนินการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ได้แก่		
- แต่งตั้งบุคลากร/คณะกรรมการดำเนินการนิเทศ	23	25.27
- จัดทำแผน/ปฏิทินกำหนดการนิเทศ	46	50.55
- ประชุมชี้แจงให้บุคลากรเห็นความสำคัญและยอมรับการนิเทศ	67	73.63
- เชิญวิทยากร/ศึกษานิเทศก์มาให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ	5	5.49
- จัดทำ/สร้างเครื่องมือในการนิเทศและติดตามผล	19	20.88
- สรุปผลการนิเทศแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	46	50.55
- ปรับปรุงแผนและวิธีการนิเทศให้เหมาะสม	35	38.46

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1.2 กิจกรรมการนิเทศที่ใช้ในการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ได้แก่		
- ให้ความปรึกษาเป็นรายบุคคล	61	67.03
- การสัมภาษณ์	46	50.55
- การสังเกตการสอน	58	63.74
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ	14	15.38
- การประชุมสัมมนา	33	36.26
- การประชุมกลุ่มย่อย	49	53.85
- การรายงานผล	42	46.15
- การสาธิตการสอน	5	5.49
- การศึกษาดูงาน	47	51.55
- การศึกษาจากวีดิทัศน์	13	14.29
2. การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีส่วนร่วม	201	75.00
- มีส่วนร่วม	67	25.00
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (N = 67)		
- เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศของครูผู้สอน	16	23.88
- เป็นคณะกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียน	15	22.39
- เป็นคณะกรรมการจัดทำเครื่องมือการนิเทศภายในของโรงเรียน	5	7.46
- ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นิเทศ	8	11.94
- เป็นผู้รับการนิเทศ	44	65.67

จากตารางที่ 20 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 83.49 และไม่มีการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 16.51 ผู้บริหารที่นิเทศติดตามผล ส่วนใหญ่ประชุมชี้แจงให้บุคลากรเห็นความสำคัญ และยอมรับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 73.63 รองลงมาได้แก่ จัดทำแผน/ปฏิทินกำหนดการนิเทศ กับสรุปผลการนิเทศแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และปรับปรุงแผนและวิธีการนิเทศให้เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 50.55 และ 38.46 ตามลำดับ

ส่วนกิจกรรมการนิเทศที่ใช้ในการนิเทศติดตามผล ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้การให้คำปรึกษา เป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 67.03 รองลงมาได้แก่ สังเกตการสอน และประชุมกลุ่มย่อย คิดเป็นร้อยละ 63.74 และ 53.85 ตามลำดับ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 25.00 ในจำนวนครูผู้สอนที่มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล ส่วนใหญ่เป็นผู้รับการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 65.67 รองลงมาได้แก่ เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศของครูผู้สอน และเป็นกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.88 และ 22.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 สภาพการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. การสนับสนุนให้มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีการสนับสนุน	16	14.68
- มีการสนับสนุน	93	85.32
สนับสนุนโดย (N = 93)		
- ประสานงานกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	29	31.18
- สนับสนุนด้านงบประมาณและสถานที่	60	64.51
- เป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบการพิจารณา	46	49.46
- เป็นวิทยากรในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	9	9.68
- จัดหาแหล่งข้อมูลประเภทหนังสือ ตำรา เอกสารให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	67	72.04
- จัดทัศนศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่เป็นปัญหานั้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	46	49.46

ตารางที่ 21 (ต่อ)

การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีการปฏิบัติ	132	49.25
- มีการปฏิบัติ	136	50.75
ในกรณีที่มีการปฏิบัติ (N = 136)		
2.1 ข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ได้มาจาก		
- การประเมินวัตถุประสงค์การเรียนการสอน	51	37.50
- การประเมินตัวบ่อนสำหรับการเรียนการสอน	17	12.50
- การประเมินกระบวนการเรียนการสอน	47	34.56
- การประเมินผลการเรียนของผู้เรียน	104	76.47
2.2 ผู้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
- ผู้บริหารโรงเรียน	106	77.94
- ครูวิชาการโรงเรียน	97	71.32
- ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	102	75.00
- ศึกษานิเทศก์	52	38.24
- นักเรียน	60	44.12
- ประชาชน	37	27.21

จากตารางที่ 21 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการปรับและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการสนับสนุนให้ปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 85.32 และไม่มี การสนับสนุนให้ปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.68 ผู้บริหารที่มีการสนับสนุน ส่วนใหญ่จัดหาแหล่งข้อมูลประเภทหนังสือ ตำรา เอกสาร ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง คิดเป็น ร้อยละ 72.04 รองลงมาได้แก่ สนับสนุนด้านงบประมาณและสถานที่ และเป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบการ พิจารณาการปรับปรุงกับจัดทัศนศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เป็นปัญหาในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 64.51 และ 49.46 ตามลำดับ

สำหรับการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มี การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 50.75 และ ไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาแผน การสอน คิดเป็นร้อยละ 49.25 ครูผู้สอนที่ปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน ส่วนใหญ่ใช้ข้อมูล จากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 76.47 รองลงมาได้แก่ การประเมิน วัตถุประสงค์การเรียนการสอน และประเมินกระบวนการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และ 34.56 ตามลำดับ

ส่วนผู้ที่มีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน ส่วนใหญ่ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.94 รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และครูวิชาการ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 71.32 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ข้อมูลจากผู้บริหารจำนวน 109 คน และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 จำนวน 268 คน ซึ่งประกอบด้วยปัญหาด้านต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาในการศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา
 2. ปัญหาในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา
 3. ปัญหาในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 4. ปัญหาการเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 5. ปัญหาในการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
 6. ปัญหาในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ผู้ปกครอง กรรมการศึกษา และชุมชน
 7. ปัญหาในการเลือกวิธีการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 8. ปัญหาการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
 9. ปัญหาในการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
 10. ปัญหาในการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 11. ปัญหาในการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา
 12. ปัญหาการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา
- (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 22-33)

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้ เป็นการนำเสนอโดยยึดวัตถุประสงค์ และขอบเขตการวิจัยเป็นหลัก ดังนั้นจำนวนผู้ให้ข้อมูลในแต่ละข้อ จึงอาจแตกต่างกันตามที่ระบุไว้ท้ายข้อความ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะบทบาทหน้าที่ของผู้ให้ข้อมูล การพิจารณาคำร้อยละจะพิจารณาตามจำนวนผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 22 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น

การศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	18	16.51
- มีปัญหา	91	83.49
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 91)		
- บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการศึกษาข้อมูล	56	61.57
- บุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจการสอนมากไม่มีเวลาในการดำเนินการ	75	82.42
- บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาข้อมูล	34	37.36
- แหล่งข้อมูลในการศึกษาอยู่ห่างไกล	4	4.40
- ข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ถูกต้อง	39	42.86
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากชุมชน	19	20.88
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	15	16.48

การศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาในการมีส่วนร่วมเพื่อศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่นเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	120	44.78
- มีปัญหา	148	55.22
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 148)		
- บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินการศึกษาข้อมูล	69	46.62
- บุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจการสอนมากไม่มีเวลา ในการดำเนินการ	112	75.68
- บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาข้อมูล	38	25.68
- แหล่งข้อมูลอยู่ห่างไกล	24	16.22
- ข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน และไม่ถูกต้อง	16	10.81
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากชุมชน	43	29.05
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	32	21.62

จากตารางที่ 22 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่น ของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 83.49 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 16.51 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจการสอนมากไม่มีเวลาในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 82.42 รองลงมาได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการศึกษาข้อมูล และ บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 61.57 และ 37.36 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการศึกษาสภาพปัญหาของท้องถิ่นของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 55.22 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 44.78 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจการสอนมากไม่มีเวลาในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 75.68 รองลงมา ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการศึกษาข้อมูล และไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน คิดเป็นร้อยละ 46.62 และ 29.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	23	21.10
- มีปัญหา	86	78.90
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 86)		
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น	55	63.95
- บุคลากรมีภารกิจมาก ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการ	61	70.93
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ	12	13.95
- ไม่มีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการ	58	67.44
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากชุมชน	16	18.60

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาในการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	138	51.49
- มีปัญหา	130	48.51
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 130)		
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น	68	52.31
- บุคลากรมีภารกิจมาก ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการ	82	63.08
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ	46	35.38
- ไม่มีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการ	70	53.85
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากชุมชน	42	32.31

จากตารางที่ 23 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 78.90 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 21.10 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรมีภารกิจมาก ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 70.93 รองลงมาได้แก่ ไม่มีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการ และขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 67.44 และ 63.95 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 51.49 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 48.51 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรมีภารกิจมาก ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 63.08 รองลงมา ได้แก่ ไม่มีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการ และ ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 53.85 และ 52.31 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	30	27.52
- มีปัญหา	79	72.48
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 79)		
- นโยบายและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขาดความชัดเจน	7	8.86
- นโยบายและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครขาดความชัดเจน	25	31.65
- บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสนใจ	34	43.04
- ขาดงบประมาณสนับสนุน	60	75.95
- ขาดข้อมูลประกอบการวางแผนการปรับหลักสูตร	46	58.23
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	15	18.99

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การวางแผนเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	154	57.46
- มีปัญหา	114	42.54
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 114)		
- โรงเรียนไม่มีการวางแผนในการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	73	64.04
- โรงเรียนไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมการดำเนินการ	60	52.63
- โรงเรียนไม่มีโครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	44	38.60
- ขาดความรู้ความสามารถในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตร	62	54.39
- มีการกิจกรรมไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม	44	38.60

จากตารางที่ 24 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 72.48 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 27.52 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดงบประมาณสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 75.95 รองลงมาได้แก่ ขาดข้อมูลประกอบการวางแผนการปรับหลักสูตร และบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสนใจ คิดเป็นร้อยละ 58.23 และ 43.04 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 57.46 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 42.54 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนไม่มีการวางแผนในการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.04 รองลงมา ได้แก่ ขาดความรู้ความสามารถในการวางแผนเพื่อปรับหลักสูตร และโรงเรียนไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 54.39 และ 52.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเตรียมบุคลากรเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	26	23.85
- มีปัญหา	83	76.15
ปัญหาที่พบได้แก่ (N = 83)		
- บุคลากรมีภารกิจการสอนมาก	69	83.13
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	26	31.33
- ขาดวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาให้ความรู้	43	51.81
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	62	74.70
- เอกสารเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมีไม่เพียงพอ	49	59.04
- เอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาครสร้างขึ้นไม่เพียงพอ	44	53.01
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	23	27.71

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการเตรียมบุคลากรเพื่อปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น		
ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	130	48.51
- มีปัญหา	138	51.49
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 138)		
- บุคลากรมีภารกิจการสอนมาก	88	63.76
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	43	31.16
- ขาดวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาให้ความรู้	91	65.94
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	71	51.45
- เอกสารเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมีไม่เพียงพอ	55	39.86
- เอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาที่สำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรสาครสร้างขึ้นไม่เพียงพอ	33	23.91
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	37	26.81

จากตารางที่ 25 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเตรียมบุคลากรเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 76.15 และไม่มีปัญหา 23.85 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ บุคลากรมีภารกิจการสอนมาก คิดเป็นร้อยละ 83.13 รองลงมา

ได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ และเอกสารเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมีไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 74.70 และ 59.04 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเตรียมบุคลากรเพื่อการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้ครูผู้สอนพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 51.49 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 48.51 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ขาดวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 65.94 รองลงมาได้แก่ บุคลากรมีภาระกิจการสอนมาก และขาดงบประมาณในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 63.76 และ 51.45 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 26 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	18	16.51
- มีปัญหา	91	83.49
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 91)		
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดดำเนินการบริการ	63	69.23
- บุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจการสอนมาก ไม่มีเวลาดำเนินการ	54	59.34
- งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	62	68.13
- ขาดแคลนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	68	74.73
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	10	10.99

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและ สื่อการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	122	45.52
- มีปัญหา	146	54.48
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 146)		
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดดำเนินการบริการ	75	51.37
- บุคลากรในโรงเรียนมีภารกิจการสอนมาก ไม่มีเวลาดำเนินการ	94	64.38
- งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ	95	65.07
- ขาดแคลนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา	85	58.22
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	43	29.45

จากตารางที่ 26 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดลอมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 83.49 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 16.51 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดแคลนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.73 รองลงมาได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดดำเนินการบริการ และ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 69.23 และ 68.13 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอนพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 54.48 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 45.52 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 65.07 รองลงมาได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนมีภาระกิจการสอนมาก ไม่มีเวลาดำเนินการ และขาดแคลนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.38 และ 58.22 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 27 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	32	29.36
- มีปัญหา	77	70.64
ปัญหาที่พบได้แก่		
- ขาดการวางแผนการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรที่ชัดเจนและเป็นระบบ	63	81.82
- ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการประชาสัมพันธ์	50	64.94
- ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์	43	55.84
- ขาดความสนใจจากบุคลากรในชุมชน	47	61.04
- บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์	34	44.16
2. ปัญหาในการมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และชุมชนทราบของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	144	53.73
- มีปัญหา	124	46.27
ปัญหาที่พบ ได้แก่		
- ขาดความรู้ในการประชาสัมพันธ์	74	59.68
- มีภารกิจมาก ไม่มีเวลาในการดำเนินการ	86	69.35
- ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจในการประชาสัมพันธ์	40	32.26
- ขาดผู้ร่วมงานที่ให้ความสนใจการประชาสัมพันธ์	66	53.23

จากตารางที่ 27 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และชุมชน ของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 70.64 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 29.36 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดการวางแผนการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรที่ชัดเจนและเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 81.82 รองลงมาได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการประชาสัมพันธ์ และขาดความสนใจจากบุคลากรในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 64.94 และ 61.04 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และชุมชนของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 53.73 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 46.27 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ มีภารกิจมาก ไม่มีเวลาในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 69.35 รองลงมาได้แก่ ขาดความรู้ในการประชาสัมพันธ์ และ ขาดผู้ร่วมงานที่ให้ความสนใจการประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 59.68 และ 53.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 28 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเลือกวิธีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

การเลือกวิธีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	29	26.61
- มีปัญหา	80	73.39
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 80)		
- ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำ	44	55.00
- ไม่มีความรู้ในการดำเนินการ	43	53.75
- ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้า	54	67.50
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	61	76.25
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	38	47.50
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	18	22.50

ตารางที่ 28 (ต่อ)

การเลือกวิธีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาในการเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	109	40.67
- มีปัญหา	159	59.33
ปัญหาที่พบ ได้แก่		
- ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับหลักสูตร	99	62.26
- มีภารกิจการสอนมากไม่มีเวลาดำเนินการ	91	57.23
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	94	59.12
- เอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร นามาประยุกต์ใช้ได้น้อย	46	28.93
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	29	18.24
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงาน ภายนอกโรงเรียน	41	25.79

จากตารางที่ 28 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการเลือกวิธีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร พบว่า การให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการเลือกปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 73.39 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 26.61 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ

คิดเป็นร้อยละ 76.25 รองลงมาได้แก่ ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้า และไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา
แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 67.50 และ 55.00 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของท้องถิ่น ด้านการเลือกวิธีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของครูผู้สอน
พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 59.33 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 40.67 ปัญหาที่พบ
ส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 62.26 รองลงมาได้แก่
ขาดงบประมาณในการดำเนินการ และมีการจัดการสอนมากไม่มีเวลาดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ
59.12 และ 57.23 ตามลำดับ

ตารางที่ 29 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา

การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการสนับสนุนการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	34	31.19
- มีปัญหา	75	68.81
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 75)		
- ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำ	37	49.33
- ไม่มีความรู้ในการดำเนินการ	39	52.00
- ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้า	50	66.67
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	55	73.33
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	27	36.00
- ขั้นตอนในการประสานงานล่าช้า	12	16.00

ตารางที่ 29 (ต่อ)

การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	125	46.64
- มีปัญหา	143	53.36
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 143)		
- ขาดความรู้ในการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	86	60.14
- มีภาระกิจการสอนมากไม่มีเวลาดำเนินการ	85	59.44
- ขาดข้อมูลความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น	90	62.94
- เอกสารหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร นามาประยุกต์ใช้ได้น้อย	48	33.57
- การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ไม่ชัดเจน	34	23.78

จากตารางที่ 29 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 68.81 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 31.19 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดงบประมาณในการดำเนินการ คิดเป็น

ร้อยละ 73.33 รองลงมาได้แก่ ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้า และไม่มีความรู้ในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และ 52.00 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 53.36 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 46.64 ปัญหาที่พบ ส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดข้อมูลความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 62.94 รองลงมาได้แก่ ขาดความรู้ในการกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และ มีภาระกิจการสอนมาก ไม่มีเวลาดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 60.14 และ 59.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 30 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการสนับสนุนการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	25	22.94
- มีปัญหา	84	77.06
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 84)		
- ขาดการวางแผนในการจัดทำแผนการสอน	43	51.19
- ขาดข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการสอน	58	69.05
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน	55	65.48
- ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำ	40	47.62
- ขาดงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ในการจัดทำแผนการสอน	50	59.52
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนการสอน	35	41.67
- ครูไม่จัดทำแผนการสอนเนื่องจากเห็นว่าแผนแม่บทใช้ได้ดีแล้ว	26	30.95

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาในการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	120	44.78
- มีปัญหา	148	55.22
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 148)		
- ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน	95	64.19
- ขาดความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบการจัด การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	94	63.51
- ไม่เห็นความสำคัญของแผนการสอน	43	29.05
- ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการสอน	71	47.97
- ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญของแผนการสอน	24	16.22
- จุดประสงค์การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาไม่ชัดเจน	25	16.89
- ขาดเครื่องมือการวัดผลตามหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	56	37.84
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงาน ภายนอกโรงเรียน	28	18.92

จากตารางที่ 30 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 77.06 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 22.94 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 69.05

รองลงมาได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน และขาดงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ในการจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 65.48 และ 59.52 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 55.22 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 44.78 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 64.19 รองลงมาได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 63.51 และ 47.97 ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 31 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	6	5.50
- มีปัญหา	103	94.50
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 103)		
- ขาดการวางแผนในการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตร	54	52.43
- ขาดความรู้ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตร	62	60.19
- ไม่มีเวลาในการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตร	91	88.35
- ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ	80	77.67
- สถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม	74	71.84
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	74	71.84

ตารางที่ 31 (ต่อ)

การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	36	33.03
- มีปัญหา	73	66.97
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 73)		
- ขาดการวางแผนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	39	53.43
- ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	46	63.01
- ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	34	46.58
- ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน	53	72.60
- สถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	17	23.29
- ขาดการประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	21	28.77
3. ปัญหาในการร่วมจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการใช้		
หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	121	45.15
- มีปัญหา	147	54.85
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 147)		
- ขาดการวางแผนในการจัดสภาพแวดล้อม	72	48.98
- ขาดความรู้ในการจัดสภาพแวดล้อม	74	50.34
- ไม่มีเวลาในการจัดสภาพแวดล้อม	55	37.41

ตารางที่ 31 (ต่อ)

การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน	ร้อยละ
- ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ	90	61.22
- สถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดสภาพแวดล้อม	65	44.22
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงาน ภายนอกโรงเรียน	29	19.73
4. ปัญหาในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	155	57.84
- มีปัญหา	113	42.16
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 155)		
- ขาดการวางแผนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	67	59.29
- ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	78	69.03
- ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	63	55.75
- สถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร	47	41.59
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและหน่วยงานนอกโรงเรียน	31	27.43

จากตารางที่ 31 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของผู้บริหาร พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 94.50 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ

5.50 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ไม่มีเวลาในการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการใช้หลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 88.35 รองลงมาได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ และสถานที่ของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม กับไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากร และหน่วยงานภายนอกโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.67 และ 71.84 ตามลำดับ

ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 66.97 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 33.03 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 72.60 รองลงมาได้แก่ ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และขาดการวางแผนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 63.01 และ 53.43 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรของครูผู้สอน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 54.85 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 45.15 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 61.22 รองลงมาได้แก่ ขาดความรู้ในการจัดสภาพแวดล้อม และขาดการวางแผนในการจัดสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 50.34 และ 48.98 ตามลำดับ

ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 57.84 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 42.16 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดความรู้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 69.03 รองลงมาได้แก่ ขาดการวางแผนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 59.29 และ 55.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 32 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา

การนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาในการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	31	28.44
- มีปัญหา	78	71.56
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 78)		
- ขาดการวางแผนในการนิเทศติดตามผล	47	60.26
- ขาดความรู้ในการนิเทศติดตามผล	39	50.00
- ไม่มีเวลาในการนิเทศติดตามผล	42	53.85
- ขาดงบประมาณในการดำเนินการ	22	28.21
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศติดตามผล	38	48.72
- ขาดการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	12	15.38
- การปฏิบัติการด้านการนิเทศไม่ต่อเนื่อง	46	58.97

ตารางที่ 32 (ต่อ)

การนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาในการมีส่วนร่วมการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	166	61.94
- มีปัญหา	102	38.06
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 102)		
- ขาดการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ	76	74.51
- ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน	49	48.04
- ไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล	60	58.82
- ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศติดตามผล	60	58.82

จากตารางที่ 32 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 71.56 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 28.44 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดการวางแผนในการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 60.26 รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติการด้านการนิเทศไม่ต่อเนื่อง และไม่มีเวลาในการนิเทศติดตามผล คิดเป็นร้อยละ 58.97 และ 53.85 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการนิเทศติดตามผลการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 61.94 และมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 38.06 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดการนิเทศติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 74.51 รองลงมาได้แก่ ไม่มีเวลาในการนิเทศติดตามผล และไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.82 และ 48.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 33 ปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการสนับสนุนการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร (N = 109)		
- ไม่มีปัญหา	31	28.44
- มีปัญหา	78	71.56
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 78)		
- ขาดการวางแผนในการเก็บข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	57	73.08
- ขาดความรู้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	52	66.67
- ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษาแนะนำ	35	44.87
- ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน	34	43.59
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	42	53.85
- ขาดการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	20	25.64
- ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นระบบ	30	38.46

ตารางที่ 33 (ต่อ)

การปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ปัญหาการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ของครูผู้สอน (N = 268)		
- ไม่มีปัญหา	120	44.78
- มีปัญหา	148	55.22
ปัญหาที่พบ ได้แก่ (N = 148)		
- ไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	69	46.62
- ขาดความรู้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	95	64.19
- ขาดข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	90	60.81
- ขาดเครื่องมือที่ดำเนินการวัดและประเมินผลตามแผนการสอน	82	55.41
- ไม่มีเวลาในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน	63	42.57
- ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญของการปรับปรุงแผนการสอน	31	20.95
- ครูไม่เห็นความสำคัญของการปรับปรุงแผนการสอน	31	20.95
- ขาดการสนับสนุนจากบุคลากรและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	53	35.81

จากตารางที่ 33 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 71.56 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 28.44 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดการวางแผนในการเก็บข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 73.08 รองลงมาได้แก่ ขาดความรู้ในการ

ปรับปรุงและพัฒนาแผนการการสอน และครูไม่เห็นความสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และ 53.85 ตามลำดับ

สำหรับปัญหาการปรับหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาของครูผู้สอน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 55.22 และไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 44.78 ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ขาดความรู้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการการสอน คิดเป็นร้อยละ 64.19 รองลงมาได้แก่ ขาดข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาแผนการสอน และขาดเครื่องมือที่ดำเนินการวัดและประเมินผลตามแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 60.81 และ 55.41 ตามลำดับ

